

EUROPA ETICĂ. DISEMINAREA PRINCIPIILOR ȘI VALORILOR EUROPENE

Janu Mihai
UTM, FTP

Abstract: Responsabilitatea etică, componentă a conceptului larg de responsabilitate socială, obligă organizațiile de orice tip să întreprindă ceea ce este just, corect și echitabil, chiar dacă nu sunt silite să proceseze astfel de actele normative existente la un moment dat. În prezent, responsabilitatea socială a organizațiilor trebuie privită dintr-o perspectivă complexă. Societatea așteaptă din partea firmelor responsabilitate din punct de vedere ecologic, economic, juridic, etic și filantropic. Călea concretă și eficientă pentru satisfacerea acestor deziderate o reprezintă acea abordare conștientă, și realistă, curajoasă și independentă de către organizații față de responsabilitatea socială. UE reprezintă instituția garant care poate implementa astfel de politici etice contribuind astfel la crearea unui mediu responsabil și reciproc avantajos.

Termeni cheie: Uniunea Europeană, etică, valori, societate.

Etica provine din grecescul *ēthos* ceea ce înseamnă o datină sau un obicei. Aceasta este una din principalele ramuri ale filosofiei ce se ocupă cu cercetarea problemelor de ordin moral, încercând să livreze răspunsuri la întrebări precum: ce este frumosul, binele sau răul și cum trebuie să ne comportăm în raport cu aceste valori. Etica se ocupă cu studiul teoretic al valorilor și al condiției umane, din perspectiva principiilor morale, și ce rol joacă acestea în viața noastră socială.

Uniunea Europeană (prescurtat UE) este o uniune politică și economică a 28 de state membre situate în principal în Europa. Are o suprafață de 4.475.757 km² și o populație estimată la aproximativ 513 milioane. UE a dezvoltat o piață unică internă printr-un sistem standardizat de legi care se aplică obligatoriu conform acordurilor de aderare semnate și asumate în toate statele membre. Politicile UE vizează asigurarea liberei circulații a persoanelor, bunurilor, serviciilor și capitalurilor în cadrul pieței interne, adoptarea legislației în domeniul justiției și afacerilor interne și menținerea unor politici comune privind comerțul, agricultura pescuitul și dezvoltarea regională.

Orice organizație, chiar și cea mai sinceră și dezinteresat implicată în comunitate, poate beneficia de un cod de etică care identifică practicile etice și standardele acceptate. Adoptarea unui astfel de cod nu furnizează doar o verificare a eticii organizației, ci și o poziție față de beneficiari, finanțatori și autoritățile publice unde organizațiile țin să îndeplinească standarde înalte.

Un astfel de document ajută organizațiile să identifice și să evite colaborări sau acțiuni de nedorit.

Principalele principii și valori europene sunt:

a). Transparență. Aceasta înseamnă în primul rând accesul la documente, registrul comitetelor de comitologie, registrul grupurilor consultative de experți, registrul grupurilor de interese și registrul beneficiarilor fondurilor europene.

b). Incluziunea este definită ca un proces decizional deschis. Pentru că activitățile Uniunii Europene afectează milioane de europeni, deciziile din cadrul ei trebuie luate în mod cât mai deschis. Transparența acest principiu european caracterizează procesul de elaborare a deciziilor comisiei uniunii, inclusiv în ceea ce privește identitatea și identificarea factorilor de decizie. Europeanii fiind și contributori în același timp au tot dreptul să știe cine primește finanțare de la bugetul UE, unde se duc toți banii precum și posibilitatea consultării transparent a tuturor documentele asociate actelor legislative.

Opiniile fiecărui cetățean european joacă un rol important în procesul decizional al uniunii. Printre numeroasele mijloace de implicare civică se numără și petițiile adresate comisarilor europeni, pe diverse chestiuni ce privesc starea uniunii sau eventualele derapaje în cadrul ei. Toate aceste departamentele ale comisiei sunt obligate să răspund petițiilor într-un termen rezonabil și în formă scrisă să poată fi consultate dacă e nevoie mai târziu.

c). Regimul lingvistic are la bază niște principiile și printre acestea putem enumera:

- cetățenii europeni ar trebui să poată obține informații despre ce face UE,
- să consulte legislația uniunii într-o limbă pe care o înțeleg,
- să participe la procesul legislativ al UE. Deasemenea europenii au dreptul să afle ce se face în numele lor și să poată juca un rol activ fără să fie nevoiți să învețe alte limbi decât limba lor maternă. Utilizând cât mai multe limbi naționale, UE și instituțiile sale devin mai deschise și mai eficiente pentru că procesul de transparență nu poate fi niciun blocat.

d). Impactul asupra mediului. Sistemul UE de management de mediu și audit (EMAS) a fost creat de Comisia Europeană pentru întreprinderi și organizații, pentru a le permite să evalueze impactul pe care îl au asupra mediului, să realizeze rapoarte pe această temă și să-și îmbunătățească performanța de mediu. Sistemul include actualizări periodice ale obiectivelor de politică, verificarea de către auditori independenți și publicarea declarațiilor de mediu.

e). Egalitate și nediscriminare. Comisia Europeană nu face discriminări în procesul de recrutare și le oferă angajaților un mediu de lucru flexibil, bazat pe respect. Candidații sunt selectați indiferent de gen, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie, convingeri, opinii politice sau orice alte opinii, apartenența la o minoritate națională, avere, mediul în care s-au născut, vârstă, handicap sau orientare sexuală.

f). Coduri de conduită. Atât personalul Comisiei, cât și comisarii sunt obligați să acționeze în mod obiectiv și imparțial, în interesul Uniunii și al cetățenilor săi. De aceea, trebuie să respecte anumite principii și reguli de etică și integritate.

Principiile și valorile vulnerabile în Republica Moldova dar care pot fi depășite prin asumarea deplină a acordului de asociere prin normele lui de bază putem nominaliza. În cazul principiului de transparență în raport cu RM toate procesele fie juridice, fie economice, sociale etc trebuie să fie însoțite de transparență legislativă care ar permite incluziunea cetățenilor în procesele de luare a deciziilor ulterior.

Pentru incluziune nu există un sistem de simulare a intereselor cetățenilor față de politicile, legile adoptate, comunitățile, asociațiile obștești existente nu au putere de convingere tocmai din cauza lipsei de incluziune și conlucrării cu statul. Așadar o mai bună gestionare a raportului economie-societate civilă-stat poate fi o cale de a sintetiza acest raport.

Egalitate și nediscriminare acesta este un subiect vulnerabil pentru Republica Moldova; din ceea ce prezintă statisticile în ultimii 5 ani, această problemă ar putea fi combătută cu adoptarea unor legi și introducerea unui sistem de taxare în raport cu egalitatea și discriminarea de diferite tipuri. Există organizații non guvernamentale care instruiesc în acest sens precum și oferă ajutor în soluționarea acestor tipuri de probleme.

Ca o concluzie, putem menționa că elementele de etică sunt integrate responsabilității sociale, deoarece, în mod evident, o atitudine responsabilă social presupune, în primul rând, o atitudine ce respectă principiile eticii. Responsabilitatea este, prin excelență, o categorie de relație. Responsabilitatea devine nu numai o premisă necesară în sens moral, ci și o condiție de supraviețuire într-o societate turbulentă. Transparența practicilor și instrumentelor de responsabilitate socială trebuie să fie garantată. Astfel, ar fi bine de încurajat managementul UE adoptarea unor noi coduri de etică și standarde de gestionare pentru a integra aspectele sociale și de mediu în activitățile de zi cu zi ale organizațiilor.

Resurse internet:

1. <http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/articole/98/ro/Butnaru.pdf>
2. https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles_ro
3. <http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/articole/98/ro/Butnaru.pdf>
4. https://www.google.com/search?q=Comisia+European%C4%83&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjvk6C3mYviAhXOPOwKHVliANoQ_AUIDigB&biw=1600&bih=778#imgcr=VboESN6Oy-pFIM